

RODINA NA PĚ100 UNSTVÍ %

Příběhy pěstounských rodin z Pardubického kraje

„Děti mají vyrůstat v rodině!“

JE TO PRÁVĚ RODINA, která pomáhá dětem vytvářet vztahy, které jsou důležité pro celý život. Přesto vyrůstat v rodině není pro některé děti samozřejmostí a absence rodinného zázemí a úzkého kontaktu s nejbližšími má velmi často negativní vliv na jejich vývoj.

V PARDUBICKÉM KRAJI dlouhodobě podporujeme rozvoj pěstounské péče a právě jednou z aktivit je tato knížka, představující skutečné příběhy pěstounů z našeho kraje. Tedy lidí, kteří se rozhodli přijmout do rodiny děti, které takovou péči potřebují a nabídnout jim to nejlepší co mohou.

Lásku, pozornost a zázemí domova. Najdete tu také příběhy dětí, které díky pěstounství našly novou rodinu a s ní i chuť do života.

Nesmírně si vážím všech, kteří se pěstouny stali, i těch, kteří pěstounství podporují a pěstounům pomáhají. Všem moc přeji, aby jim vynaložené úsilí přinášelo radost a naplnění a aby měli kolem sebe dostatek vstřícnosti a pochopení.

Rádi bychom, aby příběhy pěstounů v této knížce byly impulsem pro ty, kteří mají ve svém srdci místo pro dalšího člena rodiny a inspirací těm, kteří o pěstounství uvažují.

PAVEL ŠOTOLA

*radní Pardubického kraje
pro sociální péči a neziskový sektor*

„Chci být nápomocna tomu, aby děti nemusely vyrůstat v ústavu.“

„I přesto, že to se mnou nebylo jednoduché a moje dospívání bylo divoké, vše se podařilo. Dospěla jsem a spoustu věcí si uvědomila. Hlavně to, co je v životě důležité. Co je to důležité? Pro mě rodina. A umět důvěřovat lidem, kteří mi pomáhají. Jsem moc ráda, že jsem měla možnost vyrůstat v rodině.“

PÍŠE SE ROK 1995,

a malá Helca odjíždí do ozdravovny. V den, kdy její pobyt končí, a ostatní děti odjíždí domů se svými rodiči, je něco divně. „V pěti letech mě moje matka dala do ozdravovny a už si pro mě nikdy nepřišla. Vzpomínám, jak všechny děti odjížděly domů a já čekala a nikdo nepřišel. Až sociálka. Odvezli mě, myslím, do diagnostického ústavu. Potom jsem jela do dětského domova.“

„Pamatuji si na pár návštěv mé matky, asi rok mi od ní chodily dopisy se sliby, že si mě vezme zpátky, ale nakonec z toho nic nebylo. Naposledy jsem ji viděla v mých šesti letech,“ začíná vyprávět svůj příběh Helena. Na dětství před ozdravovnou jí zbylo pár vzpomínek na stěhování k různým strejdům, častou změnu školky, na večery, kdy bývala doma sama.

SVOJI NOVOU RODINU

Helena našla v roce 1997, den před Štědrým dnem. „V domově mě nikdo nepřipravil na to, že si pro mě přijede nějaká rodina. Dnes se to dělá určitě jinak. Přišla rodina se dvěma kluky, jeden byl o kousek starší, druhý mladší. Poseděli jsme společně a já s nimi odjela na Vánoce a na zimní prázdniny. Pamatuji si, jak bylo příjemné vědět, že mě někdo chce. Prý jsem téměř nepromluvila, přestože se mě snažili rozmluvit. Byla jsem hodně tiché dítě.“

„Po mém návratu na konci zimních prázdnin se mě ředitelka dětského domova optala, zda chci zůstat v domově či jet zpátky s rodinou. A přesto, že jsem moc nemluvila, tak jsem řekla, že chci jet s rodinou,“ pokračuje Helena ve vyprávění svého příběhu. Jsem moc ráda, že jsem měla možnost vyrůstat v rodině, i když

jsem to často bojkotovala lhaním, krádežemi a později i útek. Dnes bych si nafackovala. Nedokážu si představit, co naši prožívali. Bylo pro mě velmi těžké být upřímná, byla jsem uzavřená v sobě, neuměla jsem se svěřit. Těžko se mi to dává do slov. Dlouho jsem o svém životě nedokázala mluvit, bála jsem se, že se mi děti ve škole budou smát. Změnilo se to v sedmé třídě na výletě.

Pamatuju si, že děti objevily moji kartičku ještě se starým jménem a začaly se mě vyptávat. Nechtěla jsem o tom mluvit. Seděla jsem před chatkou na schodech a přišel kamarád. A tomu jsem to poprvé všechno řekla, vyprávěla jsem mu celý můj příběh od začátku. Jaké to bylo? Víím, že jsem potom brečela. Ale tenkrát jsem to ze sebe dostala.“

*„Jsem moc ráda,
že jsem měla možnost
vyrůstat v rodině.“*

DNES JE HELENĚ 29 LET,

žije u Moravské Třebové, je vdaná, a má dvě malé děti. V jejím životě zůstala také rodina, ve které našla před více jak dvaceti lety svůj nový domov. Pěstounská rodina. Biologická matka Heleny se postupně vzdala svých rodičovských práv, a tak Helena přijala i příjmení své pěstounské rodiny.

„Když mě můj muž požádal o ruku, věděla jsem, že budu mít dvě příjmení. Příjmení, které jsem dostala od své pěstounské rodiny, je pro mě důležité a podstatné, věděla jsem, že ho nechci ztratit,“ říká Helena.

Mluvíli jsme spolu dlouho. Od té doby už nebylo tak těžké o tom mluvit. I přesto, že to se mnou nebylo jednoduché a moje dospívání bylo divoké, vše se podařilo. Dospěla jsem a spoustu věcí si uvědomila. Hlavně to, co je v životě důležité a přestala jsem dělat hlouposti. Co je to důležité? Pro mě rodina. A umět důvěřovat lidem, kteří mi pomáhají, nesnažit se je obelhávat.

Měla jsem a mám život plný skvělých lidí. U nás to vždycky žilo, u nás bylo vždycky plno lidí, přátelili jsme se s dalšími pěstounskými rodinami. Stále jsme něco tvořili, natáčeli jsme filmy, jezdili jsme na výlety. Postupně k nám přibýly další tři pěstounské děti.

Žili jsme v krásném, velkém domě. Dnes jsme všichni dospělí, ale žijeme poblíž sebe, máme velkou rodinu. Měla jsem krásné dětství."

„Myslím, že je pro dítě důležité a zásadní vědět, že ono nic neudělalo, že za to nemůže..."

JAKÉ BY TO BYLO, KDYBY...

Helena nemá žádné informace, zda se její matka tenkrát snažila vzít si ji zpátky. Zbylo pár fotek, později od ní četla dopisy. Téměř si ji nepamatuje, nevybaví si její obličej. Matka se na Helenu nikdy nedoptávala, nechtěla ji vidět.

„Když jsem měla divoké období v pubertě, chodila jsem k psycholožce, která mě vedla k napsání dopisu mé matce. Byl to způsob, jak ji odpustit, oprostít se od toho. Pamatuji si, že jsem potom dopis spolu s fotkami spálila. Nic k ní necítím, nepamatuju si ji, nevím, jak vypadala. Otce jsem nikdy nepoznala."

„Dodnes vlastně nevím, proč mě matka tenkrát nechala v ozdravovně, neznám ten důvod. Už je to dávno a neřeším to. Ale myslím, že je pro dítě důležité a zásadní vědět, že ono nic neudělalo, že za to nemůže. Možná by mi tenkrát pomohlo slyšet — nemohla jsem, nechtěla jsem se o tebe postarat, chtěla jsem si žít svůj život. Možná by to stačilo..."

Nevím. Přemýšlela jsem i o tom, kdybych zůstala v dětském domově, jak by to pak bylo. Protože domov přeci nepřipraví člověka na normální život. Když vzpomínám na dětský domov, vybaví se mi vše jako neosobní, bez soukromí, spousta věcí je společných, žádné svěřování.

Vztahy s vychovatelkami jsou podobné vztahu učitelka a žák. Možná je to dneska jinak, ale myslím, že vychovatelky v dětském domově se nemohou věnovat každému dítěti tak, jak by potřebovalo.

Pamatuji si, když mě ředitelka dětského domova vyzvedávala v diagnostickém ústavu, přivezla mi krásnou panenku.

Byla moje, nikdy dříve jsem takovou neměla, byla prostě moje, taková krásná panenka. Děti v domově mi ji ale zničily. Už si nepamatuji, jak to přesně bylo.

„Ale myslím, že dětem v dětském domově chybí povědomí o tom, že je něco nebo někdo jenom jejich."

Zkrátka ujištění, že tohle je moje."

HELENA PRACUJE V NEZISKOVÉ ORGANIZACI,

zatím jako administrativní pracovník, ale doplňuje si potřebné vzdělání, aby mohla dělat sociální práci. Chce být sama nápomocná k tomu, aby děti mohly žít v rodinách, a ne v ústavech. Protože ona ví, jaké to bylo...

„Když umíte pracovat se svými hranicemi a respektovat hranice ostatních, tak můžete být dobrý pěstoun.“

„Řekl jsem si, když projdu testy a potom přípravou, tak do toho jdu. Chtěl jsem ale mít také nezávislý názor od mého okolí.“

Vybral jsem si šest blízkých lidí, kterých jsem se ptal, co si myslí o mém rozhodnutí stát se pěstounem a přijmout dítě.“

PAN PETR JE DLOUHODOBÝ

pěstoun a jediný muž v Pardubickém kraji, který má ve své pěstounské péči dítě jako samozadatel. Jeho cesta k pěstounství začala před více než deseti lety. „V roce 2005 jsme se rozhodli s mojí ženou adoptovat dítě. Prošli jsme úspěšně přípravou na adopci a v roce 2007 pro nás byla vytipována holčička.

V této době jsme ale už dítě přijmout nemohli. Moje žena byla vážně nemocná a v následujícím roce zemřela. Přesto všechno jsem nechal žádost o adopci otevřenou, taková zadní vrátka.

Po čase jsem prošel dvěma vztahy se ženami, ale rozpadly se. Stále jsem přemýšlel o přijetí dítěte a řekl jsem si, jestli mě neopustí touha mít dítě, že do toho půjdu sám.”

PETR SE ROZHODL

v červnu 2015, adopci změnil na pěstounství a ještě v tom samém roce prošel přípravou žadatelů o pěstounskou péči. Jaká byla druhá příprava, tentokrát na pěstounství? „Byla dobrá. Tím, že jsem o deset let dříve prošel přípravou na adopci, tak to bylo zajímavé vůči ostatním pěstounům. Měl jsem toho oproti nim už hodně za sebou. Byl jsem pevně rozhodnutý, věděl jsem, co chci.

Ale i přesto je to opravdu náročná cesta. Rozhodnutí, žádost, příprava, dítě, seznamování se s ním. V téhle fázi to ještě člověk může vzdát, což je dobře. Ale teď zpětně vidím, že všechno běželo tak, jak mělo. Řekl jsem si, když projdu testy a potom přípravou, tak do toho jdu. Chtěl jsem ale mít také nezávislý názor od mého okolí. Vybral jsem si šest blízkých lidí, kterých jsem se ptal, co si myslí o mém rozhodnutí stát se pěstounem a přijmout dítě. Čekal jsem i nějakou negativní reakci, že do toho jdu sám,

že jsem chlap. Ale žádná taková reakce nebyla. Vlastně jsem od všech slyšel jo, dobrý nápad. Ještě já sám v sobě jsem hledal reálnou pochybnost, ale také jsem ji nenašel. Samozřejmě, nějaká obava vždycky je.

Říkal jsem si v duchu, že si to možná ani nedovedu představit. Ale obavu či strach máte ze všeho nového. A když se člověk do něčeho nepustí, tak nezjistí, jaké to je. Naučil jsem se v životě dělat věci naplno, rozhodnout se, určit si priority, vymyslet, jak věci chci dělat. Jediné, co potom ještě potřebujete, je vyhradit si potřebný čas. Ale důležité je, když se pro něco rozhodnete, dodělat to. Nemusí to být na 100 %, ale najít způsob, jak to zvládnout a neztrácet další čas přemýšlením, zda mám či jsem měl něco udělat jinak.”

*„Nechtěl jsem nic uspěchat.
Co kdyby to z nějakého
důvodu nedopadlo?”*

V PĚSTOUNSKÉ PÉČI MÁTE

šestiletého Martina. Přijímal jste ho v jeho čtyřech letech od přechodných pěstounů. Jak probíhalo přijetí dítěte?

„V lednu 2016 mi volala pracovnice krajského úřadu s tím, že má pro mě dvě dobré zprávy. Jedna byla ta, že jsem schválený pěstoun, druhá, že pro mě mají vytipované dítě. Za 3 hodiny po telefonátu jsem byl na úřadě, myslím, že jsem pracovnice trochu zaskočil svojí rychlostí. Chlapec, který byl pro mě vytipovaný, žil již rok mimo svou původní rodinu u přechodných pěstounů. První setkání s Martinem a s přechodnými pěstouny proběhlo za pár dní ve Farní charitě v Litomyšli. Měl jsem celý den

vyhrazený na setkání, odpoledne jsme šli ještě společně do kavárny. Chytili jsme se s Martinem za ruce, úplně bezprostředně, a šli. Pak začal postupný přechod Martina ke mně.

Nejprve jsme se potkávali dvakrát týdně, postupně jsme si na sebe zvykali a po čase jsem si začal Martina brát i na noc. Přestože byl po dvou měsících připravený přejít do mé péče, trvalo téměř půl roku, než mi byl soudem svěřen. Nechtěl jsem nic uspěchat. Co kdyby to z nějakého důvodu nedopadlo? Martin dnes vypadá spokojeně, myslím, že ho to se mnou baví, že je tady doma.“

JAK REAGOVALO VAŠE

okolí po příchodu Martina? Žijete na malé vesnici... „Lidé reagovali různě. Žije tu 200 lidí a myslím, že názor na pěstounství tu je podobný jako jinde.

Zkrátka, pár lidí to odsuzovalo, pár z nich bylo naprosto nadšených, část lidí říkalo, jo dobrý, ale mysleli si své. Ale spousta věcí se člověk nedozví. Jsou tu lidé, kteří si vůbec nedovedou představit, co to vlastně dělám.

Naprostá většina nezná rozdíl mezi pěstounstvím a adopcí. A neví, že něco takového jde, že existuje nějaká příprava, že se podává žádost, že lze věci konzultovat, řešit s odborníky. Snažím se všude vysvětlovat, jak systém funguje.

Pěstoun musí počítat s tím, že reakce okolí budou různé. Naše společnost je nastavena tak, že názor okolí vnímáme jako velmi důležitý a snažíme se přizpůsobovat očekávání okolí, abychom nějak zapadli. Což není úplně jednoduché pro pěstouny. Proto musí být pěstouni rozhodnutí a dříve než přijmou dítě, musí přesně vědět proč a jak to chtějí dělat. Nehledě na to, co si myslí okolí. Zkrátka my zavřeme branku, jsme za plotem

doma, kde má náš společný život jasná pravidla a je mi jedno, jak na to okolí pohlíží. Důležité je, aby dítě vyrůstalo ve stabilním prostředí, které nerozhodí názory jiných lidí.

„Kontakt s rodiči je velmi důležitý, ale nemohou nám zasahovat do našeho života.“

STÝKÁ SE MARTIN se svojí původní rodinou? „Jednou měsíčně se setkáváme s jeho rodiči. Myslím si, že otec je rád, že je u mě Martin spokojený. Celkem dobře přijal i to, že mi Martin začal říkat táto. Nejdříve jsem byl pro Martina strejda, pak mě oslovoval jménem, teď mi říká táto. Reakce Martinova táty byla: „To je v pořádku, ty ho vychováš, já jsem ho teda zplodil, tak má dva táty.“ Matka tím byla zaskočená. Myslím, že není schopna připustit jiný úhel pohledu, než je ten její. Ale rozumím tomu, ona je biologická matka a bylo jí odebrané dítě, což chápe jako velkou křivdu. Na to má právo.

Nedokázala však řešit svoji životní situaci tak, aby se Martin mohl vrátit zpátky. Zpočátku byl Martin po schůzkách s rodiči rozhozený, teď už ne. Po kontaktu s rodiči se vždy vracíme do našeho režimu, který jsme si vytvořili, a snažím se oddělovat jeho rodiče od našeho života. Kontakt s rodiči je velmi důležitý, ale nemohou nám zasahovat do našeho života. Tady je náš svět, ten funguje takhle, tady je svět rodičů, ten funguje jinak. V patnácti se může sám rozhodnout, do kterého světa chce patřit. Možná se Martin vrátí do své rodiny, ale teď to situace v jeho původní rodině neumožňuje.“

B YLO NĚCO, CO VÁS překvapilo, nebo zaskočilo? „Přišly složité situace, které se ale vždy daly vyřešit.

Co mě ale překvapilo, v dobrém, že se dítě může navázat na cizího člověka a že můžeme fungovat jako běžná rodina. Myslel jsem si, že to bude probíhat jen na nějaké mechanické úrovni — tak já tady bydlím, jsme tady společně, nastavíme si pravidla.

Myslel jsem, že nepřijde cit, ale přišel vlastně hned a stále se prohlubuje.

Když se na vás dítě navazuje, tak je zpočátku hodně povrchní, zkouší vás a testuje, jestli vám může důvěřovat, aby se nespálilo. Přestože nemám vlastní zkušenost se svými dětmi, zkoušel jsem se vžít do duše dítěte, které jsem přijal. Dítě vyrůstá v nějaké rodině, funguje v nějakém rodinném vzorci, ale pak ho ta rodina zklame a on musí jít k cizím lidem, což se po čase opakuje.

A možná je i tohle jen dočasné. Co má dítě udělat, aby to nebylo dočasné? Možná zkouší, co by mohlo fungovat a může to vypadat jako zlobení, jako průšvihy. Myslím si, že když je dítě odebrané z rodiny, tak z toho obviňuje samo sebe. Dítě tak možná ztratí veškerou důvěru ve svět. A tak proč by nezlobilo, když je svět zklamal?”

CO VÁM PĚSTOUNSTVÍ

dalo a vzalo? „Co mi vzalo? Jediné, co mě napadá, že mám méně času pro sebe, že musím svůj čas přizpůsobit Martinovi. Ale není to negativní hodnota. Je vykoupená tím, že dostávám lásku a že dělám něco, co má smysl. Mám dítě, mám důvod tady něco dělat a vytvářet to pro něj. Pěstounství mi dalo chuť do života.”

JAKÝ MÁ BÝT PĚSTOUN?

„Nikdo asi není ideální pěstoun, každý má své limity, co dokáže, co ne. Pěstoun ale musí být otevřený vůči ostatním lidem. Musí umět přijímat cizí lidi, jakkoli odlišné - mentálně, fyzicky, barevně. Musí být otevřený vůči původní rodině dítěte, protože přijímá jak dítě, tak přijímá i jeho rodinu. Musí důvěřovat, ale musí si ochránit svůj prostor. Pěstoun musí umět pracovat s hranicemi, o kterých se mluví na přípravě.

Začal jsem to brát vážně, až když jsem si uvědomil, že ke mně přijde dítě. Představoval jsem si, jak to udělám a říkal jsem si, no jo, to ale nejsou hranice jen pro dítě, ale hranice také pro mě, pro okolí, pro celou společnost. To, co tady vytvářím pro dítě, musím aplikovat také na sebe a na okolí. Jinak by to nebylo pravdivé. Když člověk umí pracovat se svými hranicemi a respektuje hranice ostatních, tak může být dobrý pěstoun.”

„Za přijaté dítě cítím větší zodpovědnost.“

„Pokud máte oporu v partnerovi, v rodině, zvládnete to. Ale často jsem se ptala sama sebe, zda to opravdu musí být tak složité.“

Dvakrát jsem zvažovala, že to vzdám. V těchto situacích mě podržel právě můj muž. Pro nás bylo vždycky prioritní, aby to naši kluci vzali v klidu. Abychom něco nenarušili.“

CESTA K PĚSTOUNSTVÍ bývá různě dlouhá. V případě paní Gabriely, jak ona sama říká, je to hodně dlouhý příběh. Začíná už v jejích osmnácti letech. „Tenkrát jsem vykřikovala, že svoje vlastní děti mít nebudu, protože jich jsou plné dětské domovy. Pak šel život dál, vdala jsem se, přišly vlastní děti, ale stále jsem o přijetí dítěte přemýšlela. Manžel k tomu byl také nakloněný. Všem říkám, že bez podpory partnera to nejde.“

Mluvili jsme o tom spolu roky. Zvažovali jsme i adopci, ale věděli jsme, že lidí, kteří chtějí adoptovat dítě je dost. A my už své dvě děti měli. Rozhodli jsme se pro pěstounství. V prosinci 2015 jsme byli s manželem v Mariánských Lázních, sami, bez dětí. Cestou domů jsme se dohodli, že do toho půjdeme. Na Vánoce jsme to řekli klukům. Tenkrát jim bylo 5 a 10 let,“ začíná popisovat svoji cestu k pěstounství paní Gabriela.

„To, že se rozhodnu pomoci jinému dítěti, nemůže ohrozit moji vlastní rodinu.“

NEŽ DO RODINY paní Gabriely přibýlo pěstounské dítě, uběhlo dalších dva a půl roku. „Celý proces je dlouhý a náročný. Od podání žádosti k přijetí dítěte je ještě pořádná dálka. Musíte být přesvědčeni o svém rozhodnutí. Jinak když zjistíte, co všechno musíte absolvovat, může vás to odradit už na začátku. Pokud máte oporu v partnerovi, v rodině, zvládnete to. Ale často jsem se ptala sama sebe, zda to opravdu musí být tak složité. Dvakrát jsem zvažovala, že to vzdám. V těchto situacích mě podržel právě můj muž. Pro nás bylo

vždycky prioritní, aby to naši kluci vzali v klidu. Abychom něco nenarušili. Rozhodnutí pomoci jinému dítěti nemůže ohrozit moji vlastní rodinu. Chtěla jsem přijmout holčičku, ale v průběhu procesu mladší syn začal holku odmítat. Nechtěli jsme s mužem jít proti němu a byli jsme ochotni přijmout třetího kluka. Velmi nám s touto situací pomohly psycholožky, poradily, jak se synem mluvit.

Starší syn to měl od začátku hezky postavené. Jednou za mnou přišel a řekl mi, že se toho trochu bojí, ale že ví, že je to super udělat takovou věc. Vidím to jak dneska. A aby situaci tenkrát trochu zlehčil, tak hned dodal, že v tom vidí také výhodu, že na něj nebudu mít tolik času a tím pádem nebudu tolik prudit,“ pokračuje Gabriela ve svém vyprávění.

„Informací o pěstounství je dost, ale až když začnete hledat.“

SVÉ ROZHODNUTÍ OZNÁMILI také širší rodině. Ještě dlouho o všem mluvili, zvažovali, hledali potřebné informace. Na začátku září 2016 podala Gabriela se svým mužem žádost o zprostředkování náhradní rodinné péče na místní OSPOD. „Ten den jsme měli volno, náš mladší syn šel do první třídy. Hodně informací jsem si zjišťovala před podáním žádosti, i tak řada věcí chyběla. Informací je dost, ale až když začnete hledat. Jinak o pěstounství slyšet není. Ale ono to vlastně nemůže fungovat tak, že bych viděla banner s reklamou a na jeho základě se o pěstounství začala zajímat. Je to obráceně. Člověk to musí nejprve chtít, pak se o to začne zajímat a informace najde.“

NÁSLEDOVALA PRVNÍ návštěva pracovníce OSPOD a proces odborného posouzení rodiny se rozběhl. „Návštěva sociální pracovníce u nás doma nebyla nepřijemná, jen jsem cítila jakoby nedůvěru. Náš mladší syn se rovnou optal, kdy teda budeme mít to dítě. Pracovnice mu začala vykládat, že si to třeba ještě rozmyslíme. To jsme byli s manželem překvapení a říkali jsme si, že to mají třeba v popisu práce. Že nás testují. Což vlastně do dneška nevím. Pro sebe jsem si to takhle uzavřela.

My jsme v té době měli jasno a byli jsme rozhodnutí jít do pěstounství. Ano, v té době jsme si všechno ještě neuměli představit. Do žádosti jsme tenkrát napsali, že chceme co nejmenší kontakt s původní rodinou přijímaného dítěte. Což teď zpětně vidím, že nebylo správně. Jak jsme procházeli přípravou na pěstounství, postupně jsme rozevírali nůžky, jaké dítě jsme schopni přijmout. V rámci přípravy jsme se neskutečně posunuli. To, jestli je na systému něco opravdu dobré, je příprava. A úplně nejvic vám dá setkání se skutečnými pěstouny.“

„To dítě teď sedí vedle mě, opravdu existuje. Tak mi pomozte dát jeho papíry do kupy.“

KRAJSKÝ ÚŘAD VYTIPOVAL pro rodinu Gabriely dvouletou holčičku, která byla u přechodné pěstounky v Libereckém kraji. A shodou náhod se jmenuje Gábinka. „Do týdne jsme s manželem jeli na Krajský úřad Libereckého kraje podívat se na spis. Poprvé jsme se s Gábinkou setkali na neutrální půdě v herně. Další seznamování probíhalo u přechodné pěstounky, která měla Gábinku v péči.

Věděla jsem, že nemá v pořádku dokumenty. Ale co mě čeká, jsem netušila. Gábinka se narodila v Liberci slovenské matce, otec neznámý. Neměla jediný papír v pořádku, neexistovala v žádném systému. Dostala jsem neplatnou kartičku zdravotní pojišťovny a kopii rodného listu. Neměla české občanství, ale ani slovenské. Gábince byly dva roky a tak jsem požádala o mateřskou. Ale tím, že nebyla v systému, tak nebylo ani jasné, zda mi může být mateřská vlastně vyplácena. Začal boj s větrnými mlýny, nikdo si s tím moc nevěděl rady.

OSPOD Liberec mě sice hodně navedl, ale vše jsem si musela zařídit sama. Nejprve slovenské občanství, jednala jsem s cizineckou policií, velmi se mi ulevilo, když se nám podařilo získat také české občanství. Všechno trvá, všude mají lhůty, všude stále voláte, urgujete... Často jsem slyšela, to nejde a často jsem musela úředníky navádět, jak by to jít mohlo. Byla jsem velmi urputná. Trošku podezřívám Krajský úřad, že si mě odhadl, že tuto situaci zvládnou.

Bylo zvláštní říkat úředníkům: To dítě sedí vedle mě, já ho mám doma, opravdu existuje, tak mi pomozte dát jeho papíry do kupy. Když mi dneska někdo řekne, že něco nejde, tak já vím, že jde.“

PŘI PŘÍCHODU DÍTĚTE do rodiny dlouhodobých pěstounů by se nemělo, podle paní Gabriely, zapomínat také na potřeby rodiny, která dítě přijímá. „Když jsme spolu s přechodnou pěstounkou viděli, že je Gábinka už připravená jít k nám, chtěli jsme přechod urychlit. Se sociální pracovnící, která vše zajišťovala, jsme však těžko hledali společnou řeč. Přechod ladila pouze v ohledu Gábinky, ne ostatních. Starší syn odjížděl na závody v době, kdy měla probíhat adaptace celé rodiny na příchod Gábinky.

Pracovnice trvala na tom, že u toho syn musí být. Cítila jsem, že je to špatně. Věděla jsem, že udělám maximum, aby to měla Gábinka co nejjednodušší.

Ale také udělám maximum proto, aby to kluci co nejméně pocítili. Byla to složitá situace. Kdybych tenkrát zakázala synovi závody, naštvála bych ho, upřednostnila bych Gábinku. Potřebovala jsem se poradit s někým nezávislým. Zavolala jsem psycholožce, která mě znala.

Dostala jsem od ní přirovnání, které mi tenkrát hodně pomohlo celou situaci nahlédnout:

Vaše rodina je jako rozjetý vlak, jste rychlík. Ted' je potřeba ten rychlík na chvíli zbrzdit. Je potřeba zpomalit proto, aby Gábinka mohla do vlaku přistoupit a jet dál s vámi. Ale ten vlak se nesmí zastavit, tím byste ublížila klukům, protože oni zastavit nechťejí. To, že budete mít třetí dítě, je vaše rozhodnutí."

PŘÍCHOD GÁBINKY do nové rodiny nakonec proběhl rychleji, a vše se podařilo. „I reakce lidí kolem nás byly vesměs pozitivní. Ale potkávala jsem se s názorem, že přijetí pěstounského dítěte přeci znamená nutnost omezit naše aktivity. Tak to ale není — naše rodina dělá stejné věci a stejně intenzivně jako před tím. Nevnímám žádné ztráty.

Gábinka nás všechny posunula. Nejenom tím, že přišla a nebyla to narozené dítě. I všechno, čím jsme postupně procházeli, nás posunulo. A zpětně vidím, že bylo dobře hlavně kvůli klukům, že to vše trvalo tak dlouho. Měli jsme dostatek času o všem mluvit, připravit se."

DÍTĚ BY NEMĚLO ztratit kontakt se svou původní rodinou. Gábince jsou dneska čtyři roky. Její matka byla soudem zbavena svých rodičovských práv a otec je neznámý, ale Gábinka má další tři sourozence. „Přestože jsme v žádosti uvedli minimum kontaktů s původní rodinou, dneska na to nahlížíme jinak. Zjišťujeme informace a na kontakty se sourozenci se v budoucnu chystáme. Když přijímáte dítě, musíte počítat s tím, že si sebou táhne větší či menší zátěž. Stále myslíte na to, čím si muselo projít. Snažím se to Gábince vynahradit, ale na přípravě nás vedli k tomu, že tyto děti potřebují pevné mantinely a řád.

Gábinka je beran, zkouší to. Snažíme se ji nerozmazlovat a vedu k tomu i širší rodinu, ale i já mám někdy tendenci ji povolit. Je to jiné ve srovnání s výchovou mých dětí, nevím jak to přesně popsat.

Stále mám někde jakoby v zádech pocit větší zodpovědnosti. Hůře se mi od Gábinky odchází, než od vlastních dětí. Více vše kontroluji, jsem více nervózní, cítím za ni větší zodpovědnost. To je ono, cítím větší zodpovědnost za svěřené dítě.

„Pěstounství je nepřenositelná zkušenost.“

„Přijímáte děti s jiným genetickým a mentálním základem, které nebudou jako vy. Pěstoun to musí respektovat, musí umět dát dítěti svobodu a přijmout jeho styl života.“

Lidé, kteří se rozhodují pro pěstounství, by do toho neměli jít s představou, že zachraňují děti.

PANÍ HELENA JE PĚSTOUNKOU již více jak 20 let. Jako dlouhodobá pěstounka vychovala čtyři romské sourozence. Žije v malé vesničce u Lanškrouna v překrásném barokním domě, v místní faře. Dnes je pěstounkou na dobu přechodnou. Děti jsou jí svěřeny do péče na dobu, než se situace v jejich rodině zlepší natolik, že se mohou vrátit k vlastním rodičům, nebo než jim bude zajištěna dlouhodobá pěstounská péče či osvojení.

.....

Paní Heleno, když porovnáte dlouhodobé pěstounství s přechodným? Jaký je rozdíl? „Je to veliký rozdíl. Jako přechodný pěstoun dostanu dítě, ale nemám ten závazek do budoucna. O děti, které jsou mi nyní svěřovány pečuji stejně, jakoby mi měly zůstat, ale vím, že je budu předávat dál. Pokud jsou u mě příliš dlouho, předávání je složitější. Ale ráda dělám tuhle práci, baví mě. Když předávám děti, předávám i zkušenosti s nimi.“

JAK ZAČALA VAŠE CESTA pěstounky? „V mých 30 letech jsem se rozhodla pracovat pro SOS dětskou vesničku ve Chvalčově a pečovat o děti. Bylo to v roce 1999. Abych mohla mít ve své péči děti, musela jsem tenkrát absolvovat dlouhodobý, více jak roční, kurz, jak se stát pěstounkou a potom tzv. SOS matkou. V rámci organizace bylo vytvořené zázemí pro pěstounské rodiny, měli jsme k dispozici bydlení, byl tu další personál. Dnes SOS vesničky fungují asi na jiném principu.“

.....

Nastoupila jsem v době, kdy se jejich systém začal měnit, děti měly být svěřovány organizaci. Z devíti matek, které tenkrát ve Chvalčově byly, nás šest odešlo, protože nám nový systém nepřípadal dobrý. Vzala jsem si děti, které mi byly svěřené, a stala jsem se klasickou, dlouhodobou pěstounkou.

V té době ještě nebyla pro pěstouny taková podpora jako je dnes — neexistovaly doprovázející organizace. Po mém odchodu z Chvalčova mi chybělo sdílení s ostatními pěstounskými mamkami, se kterými jsme řešily podobné problémy. Vždy jsme se večer sešly a povídaly. Problémy běžných matek jsou jiné.“

„Pěstounské děti nerozumějí spoustě věcí tak, jako běžné dítě. Potýkají se s věcmi, kterým i my často nerozumíme.“

VČEM JSOU JINÉ problémy pěstounských matek? „Je to zejména ten ten velký rozdíl mezi vlastním a pěstounským dítětem. Pěstounské děti mají jiný začátek a často je to poškozuje na celý život. Snažíte se „dosycovat“, ale určité mapy, díry a otisky rodičů zůstávají. I přes tu nejlepší péči se vše nezacelí. Vaše biologické dítě se na vás automaticky a přirozeně naváže, přijaté dítě vnímá všechno jinak. Pěstounské děti nerozumějí spoustě věcí tak, jako běžné dítě.“

.....

Potýkají se s věcmi, kterým i my často nerozumíme. Dnes třeba vidím, jak můj pěstounský syn těžce snáší odmítnutí od holek. Vnímá to jako další odmítnutí, odkopnutí, má to v sobě. Když jsou děti malíčké, vidíte krásné pokroky. Pak se to ale zastaví, narazíte na limit dítěte. Zase lže, zase to nechápe, já říkám to a ono dělá něco jiného, donekonečna řešíte školu. Moje důslednost často nevedla k žádnému výsledku.

Musíte mít na děti nároky, ale také musíte vycítit, čeho jsou schopné a čeho už ne. Musíte přijmout, že něco zkrátka nezměníte, což jsem se naučila. Také jsem se naučila, že tyhle děti nedělají zbytečné naschvály. Ony zkrátka nemohou jinak, ale je potřeba, aby dítě vidělo, že má jeho chování nějaké důsledky.

Čím více se ale soustředíte na to, aby se dítě někam dostalo, nějak chovalo, tím horší bude váš vztah.

A to je to důležité – vztah mezi pěstounem a dítětem. Teoreticky toho můžete vědět spoustu, praxe je pak ale jiná. Často jsem byla překvapená sama ze sebe, jak reaguji v různých situacích.“

PŘIJALA JSTE ROMSKÉ DĚTI.

V čem jsou jiné? „Neměla jsem žádné omezení, jaké děti přijmu. Moje děti byly ústavní. Jejich maminka utíkala z porodnice, když porodila, nechala je tam a ztratila se, pak zase porodila a tak stále dokola. Přijímala jsem čtyři děti ve věku 2, 3, 4 a 5 let, všechny najednou. Stýkám se s kamarádkou, také je pěstounka, která nechtěla romské děti a která měla děti v podobném věku, jako byly moje. Romské děti jsou temperamentní.

Ano, moje děti byly živé, pořád jsem je musela někde chytat, zlobit se, ale byly nějak stabilnější. Uměly lépe navázat vztah a nebály se o něj. U dětí mé kamarádky jsem cítila z jejich strany jakoby pózu, potřebu zavděčit se, nešlo to přímo z nich. Ale ve své podstatě zásadní rozdíly nevnímám, bílé nebo romské.

„Pro mě je pěstounství obrovská zkušenost.“

Možná jsem ale měla výhodu, že moje děti nepřišly z rodiny. Může to být potom složitější. S rodiči mých dětí jsme byli v kontaktu a myslím, že to bylo pro děti dobré a důležité, že poznaly svoje rodiče. Na to, jak vypadají, jak se chovají, si mohly samy udělat svůj názor. Kontakty probíhaly, když byly menší, pak už ne.“

CO BY SI LIDÉ MĚLI uvědomit, když přemýšlí o pěstounství?

„Že to bude jiné než s jejich dětmi. Že nedovedou pěstounské dítě tam, kam dovedly svoje dítě. Přijímáte děti s jiným genetickým a mentálním základem, které nebudou jako vy. Pěstoun to musí respektovat, musí umět dát dítěti svobodu a přijmout jeho styl života.

Lidé, kteří se rozhodují pro pěstounství, by do toho neměli jít s představou, že zachraňují děti.

Nemohou počítat s tím, že když se k přijatým dětem budou chovat hezky, ony se budou chovat hezky k nim. Tahle úměra tady neplatí. Hodně vložte, ale málo se vám toho vrátí.“

TAK PROČ DO TOHO JÍT,

co pěstounství dává? „Nevím, jestli na tohle umím odpovědět. To si musí každý rozmyslet a říct si, jestli do toho chce investovat. Pro mě je to obrovská zkušenost. Smysl to má veliký, jen někdy je vidět až po čase. Zasloužilé starší mamky z SOS vesniček říkají: Nám se to vrací na vnoučatech. Vidíme to přerušení řetězce nefunkčních rodin, to, jak se to začíná vracet do normálního stavu. Tady pak můžete ten obrovský smysl.

Ale můžete to trvat třicet let. Pěstounství není pro lidi, kteří jsou ambiciózní a chtějí okamžité výsledky. Když jste pěstoun, cítíte, že to je k něčemu, ale nezměříte to, nepopíšete...

Je to nepřenositelná zkušenost.“

„Pěstounství mi zvedlo sebevědomí“

„Podle mě je nezbytné to, že člověk musí být sám k sobě upřímný. Musí vědět, co chce a uvědomit si, že se to nedá vzdát, nemůže si to za půl roku rozmyslet, musí si být jistý, že to zvládne.“

Já se spoléhám jen sama na sebe. Ne manžel, ne moje děti, jen já. Je to moje rozhodnutí.“

PANÍ MICHAELA V ROCE 2012 vstoupila spolu se svým mužem do přípravy budoucích pěstounů. To, jaké dítě chce přijmout, jí bylo naprosto jasné. Dnes má ve své pěstounské péči děti dvě. Obě s Downovým syndromem.

PŘÍBĚH ZAČÍNÁ V ROCE 1997 narozením třetího dítěte Štěpánkových. Tomáš se narodil s diagnózou Downův syndrom. I přes doporučení lékařů rodiče nikdy neuvažovali, že by syna dali do ústavu. „Byl to nápor. Řešili jsme stále nemoci, běhali jsme po doktorech. V té době bylo ještě málo informací o těchto dětech, málo podpory. Kdybych před dvaceti lety věděla, co vím dnes, žilo by se nám snadněji,“ vzpomíná paní Michaela.

Postupně se vše zklidnilo, lékařských kontrol ubylo, Tomáš chodil do speciální školy. „Ve škole jsem potkávala maličkou holčičku s Downovým syndromem. Napadlo mě, že je možná někde takové dítě, které ale nemůže vyrůst ve své rodině. Začala jsem přemýšlet o pěstounství. Jasně jsem měla v tom, že chci pečovat o dítě se stejným hendikepem, jako má můj syn a přesně si vybavuji ten den, kdy jsem se rozhodla,“ říká paní Michaela. Vše probrala s rodinou, její muž a děti souhlasili.

V roce 2012 si podala žádost a spolu se svým mužem byli zařazeni do přípravy pěstounů. Od podání žádosti do přijetí nového dítěte uběhl necelý rok.

„Je správné, že lidé procházejí přípravou. Projdou jen ti skutečně připravení a to je dobře – jak pro děti, tak i pro pěstouny.“

V rámci přípravy jsme navštívili dětský domov, kde jsem zahlédla malého kluka s Downovým syndromem. Byl to Saša, ale tenkrát se ještě předpokládalo, že se vrátí do své původní rodiny,“ vypráví pěstounka.

JEDINÉ, Z ČEHO JSEM MĚLA opravdu strach, bylo to, že mě neschválí pěstounkou. Ale vyšlo to. V roce 2013 jsme si přivezli krásnou tříletou Míšu, holčičku s Downovým syndromem. Když jsme ji poprvé navštívili v dětském domově, hned nám skočila do náruče. Po druhé jsme přijeli na více dnů, společně jsme se seznamovali, byl s námi i můj syn Tomáš. Po třech dnech jsme si Míšu odváželi s sebou,“ pokračuje ve vyprávění svého příběhu paní Michaela. Pěstounskou dceru Míšu navštěvuje její původní rodina, její otec a babička. Kontakt s rodinou probíhá v prostorách neziskové organizace za asistence sociálního pracovníka.

„Beru věci tak, jak přicházejí. Nikdy jsem nelitovala.“

O DVA ROKY POZDĚJI se Štěpánkovi rozhodli přijmout ještě jedno dítě. „Viděla jsem, že Míša potřebuje vrstevníka, je velmi živá, má ráda kolem sebe rušno, miluje děti. Opět jsme hledali dítě se stejnou diagnózou. Tentokrát jsme již nemuseli procházet přípravou, navštívil nás psycholog, posoudil, zda jsme připraveni na přijetí dalšího dítěte. Byla jsem opět pevně rozhodnutá, neměla jsem žádné pochyby.“ Do rodiny tak přibyl šestiletý Saša.

Byl to ten malý kluk, kterého paní Štěpánková potkala v roce 2013 v dětském domově během své přípravy na pěstounství. „Museli jsme toho se Sašou hodně dohnat. Téměř nemluvil, neuměl spoustu věcí, které by již zvládat měl. A stále doháníme. Saša má velikou radost ze všeho, co se mu podaří ale zároveň je velmi tvrdohlavý a potřebuje mít pevně nastavená pravidla.

Dnes už mluví, vedu ho k tomu, aby dobře vyslovoval a rozuměli mu také ostatní. Děti s Downovým syndromem potřebují, aby byl každý den stejný, potřebují stabilitu a jistotu. Je to pro mě veliké štěstí, že je mám. Beru věci tak, jak přicházejí. Nikdy jsem nelitovala.

Pěstounství mi zvedlo sebevědomí. Dnes přesně vím, co chci a říkám si o to. Neztrácím čas, protože ho mám jen tak tak, abych vše stihla.“

„Příchod nového dítěte bude mít vliv na celou rodinu.“

CO BY SI MĚLI LIDÉ, kteří uvažují o pěstounství, uvědomit dříve, než podají svou žádost?

„Že příchod nového dítěte bude mít vliv na celou rodinu. Nedoporučuji jít do pěstounství, když máte malé děti. V první řadě je nutné ochránit svoje děti, myslet na ně, zda to zvládnou, protože nevíte, jaké dítě k vám přijde a jak náročné to může být.

Tyhle děti si s sebou nesou těžký ranec problémů a vy, jako pěstoun, musíte postupně s těmito problémy pracovat. Nejde to rychle a vy musíte pracovat velmi jemně. Pěstounské děti nemají základ jako vaše biologické dítě, které učíte všechno postupně.

Jako pěstoun pak vyplňujete mezery, které vznikly. Vše je jinak, spouště většinou nerozumíte, setkáváte se s neočekávanými reakcemi a se strachy dětí.

My jsme třeba řešili strachy ze zvuků. Když jsem zapnula mixér, Miša reagovala obrovskou scénou. To vás nenapadne. Trvá dlouho, než dítě poznáte a ono pozná vás, než to klapne. Možná to mám snadnější, že jsem přijala děti s Downovým syndromem. Když těmto dětem dáte lásku, ony ji dají vám. Mají ze všeho radost a to naplňuje radostí i mě.“

V NÍMÁTE NĚJAKÉ ZTRÁTY?

„Možná jsem přišla o pár přátel, zejména z řad mých vrstevnic. Ty jsou dneska už babičkami a řeší úplně jiné věci. Nemám čas na vysedávání u kavičky, jsem v jednom kole. Zařídila jsem si život tak, že jsem v něm naprosto spokojená. Naplňuje mě to.“

POTŘEBUJE BÝT ČLOVĚK

něčím odlišný, aby mohl být pěstounem? „To si nemyslím. Jediné, co je podle mě nezbytné, je to, že člověk musí být sám k sobě upřímný. Musí vědět, co chce a uvědomit si, že se to nedá vzdát, nemůže si to za půl roku rozmyslet, musí si být jistý, že to zvládne. Já se spoléhám jen sama na sebe. Ne manžel, ne moje děti, jen já. Je to moje rozhodnutí.

Pěstouny by se asi neměli stát lidé, kteří preferují práci a nejsou ochotni se ničeho vzdát, a nebo ti, kteří se příliš spoléhají na pomoc druhých.“

J SOU TU ALE ORGANIZACE,

které pomáhají... „Jasně, pokud něco hodně nejde, je třeba si o pomoc říct. A je skvělé, že tyto organizace jsou. Přestože svoji organizaci mám a mám ráda setkání se sociální pracovníci, zatím je příliš nevyužívám, všechno si zařídím sama. Beru věci tak, jak přichází, a problémy řeším, až když přijdou.“

**„Je jednouché milovat dítě,
které je chytré, šikovné, hodné...”**

„Přemýšlela jsem, jestli bych do toho šla znovu. Já jsem to tenkrát cítila tak intenzivně, táhlo mě to tam, že kdybych ten pocit měla znovu, rozhodla bych se stejně.

Honzík mi dává školu života a učí všechny kolem sebe. On je otevírač, vytahuje z nás pravdy a dává nám je přímo před nos.“

PŘED DESETI LETY přijala Katka spolu se svým mužem do pěstounské péče Honzíka, dnes je to dvanáctiletý kluk. To, že Katka bude pěstounkou, věděla už na základní škole. „Moje sestra má osvojené děti a já jsem viděla, jak během několika měsíců mohou děti, které přicházejí z ústavní péče, udělat obrovský pokrok, pokud se dostanou do rodiny. Čím déle je dítě v ústavní péči, tím je jeho deprivace hlubší i přes sebelepší péči pracovníků.

Měla jsem velikou potřebu s tím něco dělat, pomoci těmto dětem. Nenapadl mě jiný způsob, než že si vezmu takové dítě domů. S tímto záměrem jsem pokračovala ve studiu na vyšší odborné škole sociální. Chtěla jsem se dozvědět více a potřebovala jsem si ujasnit, že s přijatým dítětem lze pracovat a tak moje absolventská práce byla zaměřena na téma pěstounství.“

MÝŠLENKA NA PĚSTOUNSTVÍ Vás neopustila?

„Neopustila. Se svým mužem jsem chodila již od mých šestnácti a on věděl, že chci být pěstounkou. Souhlasil, ale chtěl mít také vlastní dítě. Náš první syn Ondra se narodil v roce 2003 a když mu byly necelé dva roky, vstoupili jsme do přípravy na pěstounství. Já jsem ale během přípravy znovu otěhotněla. Stáli jsme před rozhodnutím, zda pokračovat nebo ne. Dali jsme si od všeho rok pauzu a přípravu jsme dokončili, když našemu druhému dítěti Adélce byl rok.

A za půl roku k nám přibyl ještě dvouletý Honzík. Když k nám přišel, uměl čtyři slova: „Ham, teta, pán a bubák“. Špinavé ručky si utíral do vlasů, smál se, běhal do kolečka a kousal. Odborníci mě upozorňovali, že se to nemusí zlepšit, prognóza nebyla příliš dobrá.

Bral léky na alergii, dýchal kortikoidy, bral něco na spaní, přes den zase něco na zklidnění, čekala ho operace srdce, nedomykala mu chlopeč. Ale všechno se spravilo, je bez léků.“

JAK PŘIJALO OKOLÍ Vaše rozhodnutí, co Vaše rodina?

„Pro okolí jste jako pěstouni náročného dítěte vždycky divní. Ani moje rodina to nikdy nepochopila. Když jsme vstupovali do přípravy na pěstounství, nikomu jsme to nefekli, nechtěli jsme si do toho nechat mluvit. Rodině jsme to oznámili, až když jsme si pro Honzíka jeli. Doma nastala panika. Moje sestra sice dítě adoptovala, ale ona nemohla mít vlastní děti a my jsme byli v situaci, kdy jsme už měli dvě děti svoje. Pokud tomu někdo rozumí, nejspíš má takové dítě taky doma. Já nečekám, že to lidé pochopí. Jsou věci, které se hlavou pochopit nedají. Jsou věci, které se dají pochopit jen srdcem a tohle je jedna z nich.“

„Tyhle děti chtějí být tolik milované, ale dělají všechno proto, aby to nešlo.“

JAK PROBÍHALO SOUŽITÍ s Honzíkem?

„Honzík je nestandardní dítě. Často se mě lidé ptají, jak ho berou moje děti. Berou ho jako svého brácha, kterého dostaly do života a víc to neřeší. Než k nám Honzík přišel, Adélka byla plačtivé dítě, špatně jedla. Když jsme se vrátili z kojeneckého ústavu s Honzíkem, změnila se. Myslím, že kdyby nebyl Honzík, Adélka by byla jiná, více rozmazlená. S Honzíkem se vzájemně podpořili, a přestože byla Adélka mladší, táhla Honzika nahoru. Vytvořili téměř dvojčatový tandem.

Dneska nechápu, jak jsem to mohla zvládnout. Když jste ale přímo v tom, i když to není snadné, prostě to nějak uděláte. Z venku to možná vypadalo šlepně, ale já jsem si to užívala.

Když se na to teď dívám zpětně, kdybych měla jenom Honzíka, nebo kdyby moje děti byly už velké, bylo by to určitě mnohem jednodušší.

Přemýšlela jsem, jestli bych do toho šla znovu. Já jsem to tenkrát cítila tak intenzivně, táhlo mě to tam, že kdybych ten pocit měla znovu, rozhodla bych se stejně.

Honzík mi dává školu života a učí všechny kolem sebe. On je otevírač, vytahuje z nás pravdy a dává nám je přímo před nos. A to bývá často velmi těžké a vznikají konflikty.

Uvedu připodobnění. Představte si krásnou ženu v dlouhé sukni, která říká, jak má krásné nohy, jak jsou její nohy přirozené. A Honzík k ní přijde, vyhrne jí sukni a řekne jí: „*To není pravda, ty máš protězu.*“ A ona se na něj zlobí a dál říká: „*Ne, já mám krásné nohy, nemám protězu.*“ A on ji tu protězu vyškubne a ona upadne. A křičí na něj, že nemá protězu. Honzík jí tu protězu vrátí. Ale udělá to znovu a ona zase upadne. A tohle to bude dělat tak dlouho, dokud ta žena nepřizná. „*Ano, mám protězu a co má být?*“ A on jí na to řekne. „*No vždyť, a co má být?*“

„Tyhle děti chtějí být tolik milované, ale dělají všechno proto, aby to nešlo.“

MŮJ POHLED NA HONZÍKA je zkreslený. Já ho vnímám jako dítě, které je super, jen má občas svoje výkyvy. Lidé, kteří ho neznají, ho vnímají jinak. Honzík neobstojí ve velké skupině dětí a když chodil do běžné základní školy, bylo to velmi těžké. Naštěstí se mi ho podařilo umístit do speciální školy, která je pro něho jediná možnost. I když svojí inteligencí by mohl zvládnout běžnou školu, svým způsobem chování v takovém prostředí selhává. Kamkoli

Honzík přijde, všude slyším, k nám nepatří. Ale kam tedy patří?

Honzík je označován jako hraniční dítě. Ale je to velmi vzácný člověk, bere život tak, jak přichází a z každé situace si vezme to dobré.

V předchozí škole mu zakázali všechny kroužky a mě bylo vytýkáno, že ho to nemrzí. Když jsem se ho ptala, zda není škoda, že už nechodí do tanečního kroužku, odpověděl mi: „*Ne, já si tančím doma a tak mám víc času.*“ Honzík je dítě, které vyprovokuje rvačku, ostatní ho zbijí, on vstane a je s nimi kamarád. Nenese si žádnou zášť, což je veliké plus, jinak by to nedal.

Na jednom semináři jsem slyšela větu: „*Tyhle děti chtějí být tolik milované, ale dělají všechno proto, aby to nešlo.*“ Často také slyším od odborníků znovu a znovu, proč to tak je. Já vím, proč to tak je. Pak se ale ptám, co s tím? Na to odpovědi příliš nedostávám. Milovat Honzíka je škola lásky, přijetí a zároveň sebelásky. Jedna lektorka se mě ptala, jak můžu milovat dítě, které je zdrojem mého utrpení. Je velmi jednoduché milovat děti, které jsou chytré, šikovné, hodné, roztočilé. Ale co s dítětem, jako je Honzík?”

JAKÝ MÁ TEDY SMYSL vzít si takové dítě? „*Lidé se mě často ptají, jestli to má smysl. Já nevím, jestli to má smysl. A co to je smysl? A jaký to má mít smysl? Jestli se budeme bavit o tom, že je potřeba, aby se dítě jako Honzík naučilo žít s ostatními, naučilo se běžně fungovat, chodit do školy, potom si najít práci, nejlépe do vězení — tak z tohoto úhlu pohledu si nejsem jistá, zda to mělo smysl.*“

Ale pokud přemýšlím o tom, že dostal šanci, že má zázemí, že si osahal, že může důvěřovat, že má mámu, která stojí za ním, umí ho pochovat, ale také mu nastaví hranice, když je to potřeba, pak vidím smysl velký. Já ale nevím, jestli bude Honzík i přes to všechno někdy schopen dodržovat pravidla.

Dlouho jsem to měla tak, že byly děti, pak dlouho nic, pak možná nějakí lidé a až někde úplně vzadu teprve já.

CO BYLO NEJTĚŽŠÍ? „Přiznat si, že to nedávám, říct si o pomoc a připustit, že do výchovy vstoupí někdo jiný. Honza byl na pobytu ve středisku výchovné péče. On je velmi bezprostřední, nestydí se a často se chová a předvádí jako malé dítě, nemá problém zpívat, tancovat. Důležité je pro něho být středem pozornosti. Ve středisku výchovné péče na něho platilo pohladit ho při těchto projevech a říci mu "vím o tobě".

C O HONZÍKOVA PŮVODNÍ

rodina? „Honzu jsme si přivezli z kojeneckého ústavu. Zpočátku žádné kontakty neprobíhaly, až teď v poslední době a pouze jednou. Honzík má čtyři sourozence a ti projevíli zájem se s Honzou potkat. Ale proběhlo pouze setkání mě s matkou Honzy. Myslím, že se jen potřebovala ujistit, že je o Honzu postaráno. Poslali nám fotku, kterou jsem Honzíkovi ukázala. Plánovala se další setkání, ale matka se už neozvala.

O ČEM BY SE MĚLO MLUVIT

I já jsem si myslela, že na Honzíkoví změní úplně všechno. Dnes vím, že to nejde. Takže když přijímáte dítě, přijměte ho takové, jaké je, a popasujte se s tím. Jediné, co můžete dělat, je vytvořit mu zázemí a podporovat je v tom, v čem je dobré. A to se dá zvládnout pouze tak, že budete pečovat také o sebe.

28

„Pro každé dítě je možné najít novou rodinu.“

„Ne každé dítě se hodí ke všem pěstounům. I mezi těmito dětmi jsou ty, které vám sednou a které vás i přes svůj hendikep nabíjejí. Musí to zkrátka klapnout.

Kdybych si o Sabince četla jen ve zdravotní či jiné dokumentaci, nejsem si jistá, že bych našla odvahu. Myslím, že takovéto dítě musí člověk nejprve poznat a vědět, že to zvládne.“

SABINKA JE DEVÍTILETÁ SLEČNA,

je to usměvavá, krásná holka. Až po chvílce si všimnete jejího hendikepu. Sabinka je autistické dítě s mentální retardací. Už čtyři roky žije v rodině paní Marie. Ona a její muž jsou dlouhodobí pěstouni. Pokroky Sabiny, které udělala po příchodu do rodiny, jsou neuvěřitelné. „Samostatná ale bohužel nikdy nebude, potřebuje neustálé vedení, dohled a individuální péči. Když jsme si Sabinku přivedli domů, jedni nás obdivovali, že do toho jdeme, a druzí absolutně nechápali, proč to děláme. Proč si bereme takhle postižené dítě. Já jsem ale Sabinku znala z ústavu, ve kterém jsem pracovala. A svého rozhodnutí nelituji. Celé mě rodině to změnilo život k lepšímu,“ říká paní Marie. „Vidím to až teď, zpětně. Ústavní děti jsou ošizeny o běžné věci a události.“

JAK JSTE SE DOSTALA K PĚSTOUNSTVÍ?

„Šest let jsem pracovala v ústavu pro mentálně postižené děti a byla jsem tam celkem spokojená. Na podzim 2013 se ale začalo mluvit o transformaci ústavů, která se měla týkat i toho našeho. Jako zaměstnanci jsme tomu moc nerozuměli, ale cítila jsem, že to pro mě nebude to pravé. To, že budou děti žít v malých skupinkách, my jim sami budeme vařit, prát a suplovat rodinu. Mě naopak bavily společné aktivity s dětmi, sportování, vycházky, ráda jsem pro ně tyto aktivity vymýšlela.

Zároveň na konci roku 2013 běžela v televizi kampaň na pěstounství, která mě hodně oslovila. Začala jsem se o to zajímat. A říkala jsem si, jestli není lepší si dítě vzít domů a dát mu skutečnou rodinu. Probrala jsem to doma s manželem a oběma dcerami. Mému muži to nevadilo a vlastně byl rád. Nevyhovovaly

mu moje dvanáctihodinové služby v ústavu a práce o víkendech. Jako pěstounka bych byla doma a starala se o dítě. Od začátku jsem ale věděla, že chci dítě z našeho ústavu, dítě, které znám.

Práce v ústavu je fyzicky i psychicky náročná. Když dáte pozornost jednomu dítěti, okamžitě se na vás nabalí i další děti, které se také dožadují pozornosti. Často jsem si připadala jako kostka cukru, která se rozpouští v čaji. Bylo to těžké.

Pěstounství mi připadalo jako ideální řešení. Vzít si dítě a naplno se mu věnovat. Sabinka byla v ústavní péči ihned od narození, do našeho ústavu přišla v necelých třech letech. Byla velmi uzavřená, zamračená a bez zájmu o cokoliv.

Až pak doma jsme viděli, jak se postupně otevírá. V rodině se začala emocionálně projevovat – smát se i plakat. To v ústavu předtím vůbec nedělala. Doma zkrátka úplně rozkvetla.“

„Vidím to až teď, zpětně. Ústavní děti jsou ošizeny o běžné věci a události.“

CO NA TO ÚŘADY, že chcete přijmout do pěstounské péče konkrétní dítě? „Vůbec jsme nevěděli, co máme udělat. Šli jsme na sociální oddělení v sousedním městě. Ale vlastně ani tam moc nevěděli, jak se to dělá. Vyplnili jsme klasickou žádost o zařazení do evidence pěstounů, navštívila nás sociální pracovnice, zajistili jsme všechna potřebná potvrzení - od lékaře, z práce, od obce, byla toho spousta.

Po čtyřech měsících čekání nám ale volali z krajského úřadu, že to takto nejde. Že když žádáme o konkrétní dítě, musíme se rovnou obrátit na soud.

Žádost jsme museli tedy stáhnout a vše začalo nanovo, protože platnost všech potvrzení mezi tím vypršela. Velmi nám pak sociální pracovnice z OSPOD (orgán sociálně-právní ochrany dětí) pomohla, která měla Sabinku na starosti. S ní jsme sepsali novou žádost o svěření dítěte do péče pro okresní soud. Matka Sabinky byla nesvéprávná, otec v rodném listu nebyl uveden. Možná i proto soud proběhl velmi hladce. Velkou roli asi hrála i moje zkušenost z ústavu. Od podání žádosti soudu do přijetí dítěte uběhly pouhé dva měsíce. Podmínkou soudu bylo poskytnout Sabince nejprve hostitelskou péči, tzn. brát si ji domů na vícedenní návštěvy.

Nikdy nezapomenu na první Sabinčin pobyt u nás. Pamatuji si, že přišlo a šli jsme spolu pěšky z ústavu k nám. Byla před námi první společná noc. Takové vzájemné testování. Sabinka to zvládla velmi dobře. Z počátku byla nedůvěřivá, všeho se bála, hlavně zvuků. Běžné zvuky v kuchyni jako mixér ji děsil, bála se fénu, bála se ohně, na všechno si musela zvykat, včetně našich domácích zvířat. Když nám byla Sabinka potom svěřena do poručnické péče, tak za 14 dní slavila své páté narozeniny. Dostala od nás dort se svíčkami, od kterého najednou utekla. Hrozně se bála svíček. To nás ani nenapadlo nebo nám to nedošlo, že děti v ústavní péči se s tím běžně nesetkají.

V ústavu většinou děti nevidí, jak se připravuje třeba jídlo, vše se jim přiveze hotové přímo pod nos. Když jsem tam pracovala, tak jsem si to vůbec neuvědomovala. Vidím to až teď, zpětně. Ústavní děti jsou ošizeny o tyto běžné věci a události.

Z ústavu jsem odešla v srpnu 2014, ze dne na den jsem skončila, protože jsem šla se Sabinou na mateřskou dovolenou, což jsem vůbec netušila, že je v mém věku (45) možné. A také proto,

že Sabince už bylo téměř 5 let. Tuto informaci jsme dostali až při psychologickém šetření u nás doma od paní psycholožky.

Od září 2014 nastoupila Sabinka do běžné mateřské školky s osobní asistencí, Tu zajišťovala moje starší dcera, která v tu dobu studovala dálkově speciální pedagogiku.“

„I přes sebelepší péči v ústavu prostě není možné se každému dítěti individuálně a takto intenzivně věnovat.“

KDYŽ POROVNÁTE SABINKU v ústavu a potom u vás v rodině?

„Jsem přesvědčena, že by v ústavu neměla šanci udělat takové pokroky.

I přes sebelepší péči prostě není možné se každému dítěti individuálně a takto intenzivně věnovat. Vůbec jsem netušila, co všechno zvládne, čeho je schopná. Ona dnes umí lyžovat, jezdit na kole, potápět se a plavat s křídélky. Otevřel se jí úplně nový svět. V ústavu se musíte věnovat především těm dětem, které zlobí a o pozornost si říkají. Ty hodné, klidné, dostanou mnohem méně péče.

Pamatuji si na dobu, kdy přišla Sabinka do ústavu. Měla až tříhodinové záchvaty pláče, nedala se utiřit, rušila ostatní děti, musela být utlumená léky. Velkou část dne trávila v polohovacím pytli a prováděla stereotypní pohyby v kleku. Nikoho a nic nechtěla. Na oddělení bylo osm dětí na dvě pracovnice, bez tlumících léků by se to nedalo zvládnout.

Postupně, jak přišla Sabi k nám domů, jsme léky začali vysazovat. Do dvou měsíců byla bez nich. Léky jsme nahradili činností a pohybovou aktivitou, což v ústavu prostě nejde. Tam byly děti už v 19 hodin v posteli, aby noční služba vše zvládla. Sabinka je teď mnohem více

venku, má více pohybu. Dříve jedla pouze mixovanou stravu, ale doma během tří týdnů začala normálně jíst.

Také vůbec nemluvila. Děla jen gesta, vydávala zvuky, tahala nás za ruku, ukazovala, při nesouhlasu křičela. Po půl roce u nás řekla první slovo. Zrovna jsme jeli autem, řídila jsem a jeli jsme kolem fotbalového hřiště. A ona řekla svoje první slovo hřiště. Málem jsem pustila volant. Vůbec jsem netušila, že má takový potenciál a že se může takto rozvinout.“

JAK SABINKU PŘIJALA vaše rodina a okolí? „V rodině nenastal žádný problém. Dcery byly už dospělé a žily s námi. Obě ji úžasně přijaly, jako vlastní sestřičku a byly pro mě obrovskou podporou. Manžel se dříve tolik nevěnoval ani svým dětem, jako se nyní věnuje Sabince. Rodinu to velmi stmelilo.

Sabinka tu lásku od nás všech cítí a je moc vděčná. Svou radost a štěstí předává zase zpátky nám.

Sabi má jedno oko slepé a díky glaukomu a vysokému nitroočnímu tlaku bylo i na pohled zvětšené, z toho důvodu se jí ostatní děti bály. Musela jsem jim to hodně vysvětlovat, třeba když jsme byli na dětském hřišti. Děti se nestydí zeptat a hodně je to zajímalo, kde se najednou tady taková holčička vzala. Postupně si na ni zvykly. Sabi se chová jinak, ale je hodná, nekonfliktní, radostná.

Lidi kolem sebe učí přijímat odlišnost. Pěstounství nám jenom dalo, nevidím jediné minus. Baví mě to, naplňuje. Jsem s ní pořád, do žádného dalšího zaměstnání jsem nenastoupila. Chci ji vynahradiť ty první roky, kdy nepoznala mateřskou náruč a lásku.

Sabinka mě všude doprovází, nijak mě neomezuje, je součástí mých aktivit. Vlastně mám pro sebe i pro rodinu více času než dříve.

„Lidé, kteří pracují v ústavech, kteří tu zkušenost mají, se mohou stát skvělými pěstouny.“

JE MOŽNÉ NAJÍT NÁHRADNÍ rodinu i pro postižené dítě? „Sabinka ji má, takže to možné je.

Ne každé dítě se ale hodí ke všem pěstounům. Než jsem nastoupila do ústavu, neměla jsem žádnou zkušenost s dětmi s mentálním postižením. Ale i mezi těmito dětmi jsou ty, které vám sednou a které vás i přes svůj hendikep nabíjejí. Musí to zkrátka klapnout. Kdybych si o Sabince četla jen ve zdravotní či jiné dokumentaci, nejsem si jistá, že bych našla odvahu. Myslím, že takového dítě musí člověk nejprve poznat a vědět, že to zvládne.

Pro běžné lidi, kteří nemají zkušenost s postižením, to musí být těžké. Ale lidé, kteří pracují v ústavech, kteří tu zkušenost mají, se mohou stát skvělými pěstouny. Pak už potřebují jen pevné zázemí v rodině a dostupné služby pro odlehčení. Nám hodně pomáhá základní škola speciální, kam Sabinka chodí. Škola zajišťuje i svoz dětí a také odpolední družinu. To je ohromná hodnota, když vím, že i někde jinde je o ni skvěle postaráno. Sabi se do školy moc těší a jezdí tam opravdu ráda.

MYSLÍM, ŽE I TY NEJVÍCE postižené děti mohou najít rodinu. Vidím to u dvou bývalých kolegyně, které si také před rokem vzaly do pěstounské péče děti s těžkým mentálním postižením. Jedna kolegyně si vzala devítiletou imobilní holčičku a druhá zase 14letého chlapce s autismem a těžkou mentální retardací. V domácím prostředí a s velkou podporou speciální školy se obě děti neskutečně zlepšily a jsou nyní šťastné. A to je ta největší odměna.“

„Pěstounství není adopce. To si musí lidé uvědomit.“

„Uvažovala jsem i o pěstounství na přechodnou dobu, kdy přijímáte děti na omezený čas a pak je předáváte zpět do jejich rodiny nebo do rodin náhradních. Vše jsem probírala se svými dětmi, jejich názor byl pro mě zásadní.

Uvědomila jsem si, že by moje děti nezvládly časté odchody a příchody jiných dětí. Dlouhodobá pěstounská péče je pro nás vhodnější.“

PĚSTOUNSTVÍ NENÍ ADOPCCE, to si musí lidé uvědomit, říká Olga, pěstounka sedmiletého Tadeáše.

„S přijetím dítěte do pěstounské péče přijímáte také jeho rodinu, jeho historii. Pokud to podceníte, může se vám to pak tvrdě nevyplatit. Setkala jsem se s tím, kdy dítě v pěstounské péči nemá o své původní rodině mnoho informací. Má své rodiče vysněné, moc nechápe, proč ho dali pryč. Přesto pro něj nejspíš budou navždy ty nejlepší.“

Když je dítě seznámeno s tím, proč se o něj jeho rodiče nemohou starat a postupem času vidí i nezáměr, jako že žijí, samo si o nich udělá obrázek. Pokud informace nemá, je velká pravděpodobnost, že bude pátrat po své minulosti a zjištění pak mohou být bolestná. A také mohou přijít výčitky, obviňování a zbytečné konflikty mezi pěstouny a dětmi.“

Paní Olga pečlivě pracuje s historií Tadeáše, tvoří jeho knihu života a otevřeně s ním mluví o jeho biologických rodičích, sourozencích. Tadeáš má tři bratry a všechny vyrůstají v náhradních rodinách. I když je to náročné, Olga se stále snaží, aby Tadeáš zůstal se svou původní rodinou v kontaktu.“

*„Vaši připravenost
na pěstounství
prověří příprava.“*

OLGA SE O PĚSTOUNSTVÍ ZAČALA zajímat díky své sestře, která je také pěstounkou dvou dětí.

Chodila spolu s ní do skupiny pěstounů, poslouchala jejich příběhy a až po čase se rozhodla stát se sama pěstounkou. „Můj biologický syn má cukrovku a péče o něj mi neumožňovala jít do běžného zaměstnání. Ale potřebovala jsem něco

dělat, něco smysluplného. Své dvě děti vychovávala sama, bez partnera a nebyla jsem si jistá, zda jsem z tohoto důvodu vhodná stát se pěstounkou. Ale nebyl to problém. Rozhodla jsem se podat si žádost. Uvažovala jsem i o pěstounství na přechodnou dobu, kdy přijímáte děti na omezený čas a pak je předáváte zpět do jejich rodiny nebo do rodin náhradních. Vše jsem probírala se svými dětmi, jejich názor byl pro mě zásadní.

Uvědomila jsem si, že by moje děti nezvládly časté odchody a příchody jiných dětí. Dlouhodobá pěstounská péče je pro nás vhodnější.

Příprava na pěstounství je velmi důležitá, během ní si uvědomíte, co opravdu chcete, na co máte, co můžete nabídnout. A také si uvědomíte, co byste nezvládli.

Je spousta lidí, kteří přípravu nedokončí a svou žádost vezmou zpět a je to tak správné.“

OLGA VSTOUPILA DO PŘÍPRAVY budoucích pěstounů v roce 2012, v té době byly její děti ve věku 7 a 16 let. „Příprava utříbí vaše myšlenky, názory, ty růžové představy z vás spadnou, začnete vnímat realitu. Ale na všechno vás připravit nemohou. Mezi lidmi jsou velmi mylné informace o pěstounství. Nefunguje to tak, že si v ústavu vyberete dítě, odborníci velmi pečlivě vybírají to, které se k vám hodí. Neměla jsem velké nároky na přijaté dítě, nevalilo mi ani romské, netroufla jsem si ale na dítě fyzicky postižené, protože jsme bydleli ve 4. patře bez výtahu.

Moje první myšlenka byla vzít si sourozence, holku s klukem. V té době jsem ale řešila konflikty s mou dospívající dcerou a přijmout další dívku by bylo náročné. Krajský úřad pro nás vytypoval dvouletého Tadeáše, který od narození žil v ústavu.

Bylo u něho podezření na alkoholový syndrom, jeho matka byla psychiatricky léčena, Tadeáš byl velmi pohybově zaoštalý," pokračuje ve vyprávění paní Olga.

PŘIJETÍ DÍTĚTE DO RODINY

může být náročné. Přijetí Tadeáše do rodiny proběhlo velmi rychle. „Zpočátku všechno trvá dlouho.

Než vás zařadí do přípravy, procházíte řadou testů a rozhovory s psychology. Pak ale vše nabralo neuvěřitelnou rychlost. Ukončila jsem přípravu a ještě jsem ani neměla v ruce papíry, že jsem se stala pěstounkou, a už mi volali z krajského úřadu, že pro nás mají vytipované dítě.

V pátek jsem jela na úřad, ještě ten den do ústavu a v pondělí jsem si odvážela Tadeáše domů. Byl to fofr. První setkání s dítětem je vždycky krásné. Ale zapomenete se ptát na podstatné věci. Ze začátku to bylo s Tadeášem velmi složité. Choval se nestandardně a přícházely situace, kterým jsem nerozuměla. Vztekal se, měl záchvaty, bil hlavou do země. První chvíle byly krušné, nechtěl jíst, neuměl kousat. Po dohodě s pracovníci doprovázející organizace jsem se po měsíci rozjela zpátky do ústavu, abych zjistila více informací.

Tadeáš byl a je jiný, jinak mluví, jinak si hraje, jinak se chová. Stále musím zkoumat, proč dělá to či ono a hledám způsoby, jak různé situace zvládat. Bylo velmi těžké se dovolat nějaké pomoci. Postupně jsme se dostali ke specialistovi a Tadeášovi byl diagnostikován Aspergerův syndrom. Je to lehčí forma autismu, vyznačuje se především potížemi v komunikaci a v sociálním chování. Diagnózy nám paradoxně usnadňují život, problémy jsou tím pojmenovány a lépe se zvládají náročné situace.

Tadeáš ale není mentálně retardovaný, je to něco jiného, vnímám u něho nějaký

obrovský nedostatek čehosi, díru, prázdnotu. On je velmi chytrý, pak ale selhává v běžných dovednostech. Je mu 7 let a stále se učíme, jestli je ráno nebo večer, jaký je den v týdnu. Do školky vstáváme o hodinu a půl dříve, abychom vše stihli. Na podzim nás čeká škola a tak ho vedu k tomu, aby nemusel být závislý na druhých.

PŘED PŘIJETÍM DRUHÉHO

dítěte prochází pěstoun posouzením a přípravou. Před časem začala Olga přemýšlet o přijetí druhého dítěte do pěstounské péče. „Chtěla jsem dát Tadeášovi parťáka. Moje děti jsou již velké a Tadeáš na to už byl připravený. Podala jsem si druhou žádost, vše se rozběhlo.

Přišlo ale nečekané těhotenství mé dcery a potřebovala moji pomoc. A tak jsem žádost přerušila. Bylo to těžké, Tadeáš se již těšil, ale zvládli jsme to.

Teď, když vidím to malé miminko mé dcery, a to, jak se mu všichni věnujeme, velmi intenzivně si uvědomuji, co Tadeášovi v jeho prvních dvou letech, kdy žil v ústavu, muselo chybět, co všechno nedostal.“

„Podpora rodiny a sdílení s ostatními pěstouny jsou důležité.“

BEZ OPORY VAŠÍ RODINY

nemůžete pěstounství zvládnout, říká paní Olga. „Moje děti Tadeáše skvěle přijaly, držíme při sobě. Jen s podporou své rodiny můžete zvládnout počáteční nápor. Do vašeho života vstoupí soudy, úřady, odpor biologických rodičů, kterým „berete“ jejich dítě, soužití s přijatým dítětem. A musíte ochránit svoji rodinu, nemůžete to dělat na jejich úkor, to by nemělo smysl.

Zároveň to nemůžete vzdát. Musíte hledat způsoby, jak to zvládnout, i když je to někdy těžké. Vidíte ale obrovské pokroky u přijatého dítěte a to vás nabíjí. Nikdy jsem nevěřila, že se Tadeáš naučí dobře mluvit, takže nyní končíme s logopedií. To jsou ty radosti, to je odměna.

Pěstounství nemůžete brát jako práci, protože přijímáte dítě, které s vámi může být až do konce života. Není podstatné, kdo ho porodil, to už je úplně jedno. Ale musíte brát v úvahu, že tyhle děti si nesou s sebou velké rance s problémy, a vy je musíte řešit, i když často nevíte jak. Na přípravě vám něco vysvětlí, něco vás naučí, ale realita je potom jiná.

Doporučuji potkat se s pěstouny dříve, než podáte svou žádost. Uslyšíte skutečné příběhy a můžete si leccos uvědomit. Pěstounství vám naplní život, stále máte co dělat, nezastavíte se a má to smysl.

Když slyším lidi, jak si stěžují na svou práci, na to, že jsou od rána do večera pryč, že je toho moc, že je to šírá, tak jim říkám — staňte se pěstouny. Zároveň lidé často nevědí, že mohou být pěstouny a dále chodit do své práce. Hodně záleží na dítěti, jaké přijmete. Pokud není příliš malé, nebo nevyžaduje vaši neustálou péči, je to stejné, jako když máte svoje dítě.

.....
Informovanost mezi lidmi je velmi malá a zkreslená. Často se setkávám s nesmyslnými názory o pěstounství, a to i mezi odborníky. Myslím si, že dokud se nestanete pěstounem, řadu věcí zkrátka nemůžete zcela pochopit. Nejvíce získáte při sdílení s ostatními pěstouny, jejich zkušenosti jsou úžasné. Vždycky u nich najdete odpovědi, když si sami nevíte rady.“

***„V Česku jsme našli nový domov,
ten pak nabídli pěstounským dětem.“***

*„Pěstounství nám dává chuť do života.
Máme důvod, proč ráno vstát z postele.
Vzalo nám asi volný čas, kterého by bylo více.*

*Rozhodli jsme se, už nejde jít zpátky — už tu jsou
děti, musíme to dotáhnout. Ale nelitujeme toho času.“*

MANŽELÉ SVĚTLANA A SERHIJ

pocházejí z ukrajinského Žitomiru. Před dvaceti lety našli svůj nový domov v České republice.

Vychovali zde svoje dvě děti. Starší syn Alexandr je již sám otcem, žije a pracuje v Anglii. O pět let mladší Alena vystudovala konzervatoř, má své jazzové kvarteto, učí hru na klavír a dále studuje na vysoké škole. „Vážíme si toho, že jsme získali české občanství a že nám tato země otevřela dveře. V Česku jsme doma, jsme vděční za vstřícné přijetí, nikdy jsme neřešili zásadnější problémy.

I to byl jeden z důvodů, proč jsme se rozhodli stát se pěstouny. Můžeme tak této zemi vrátit to, že nás přijala,” říkají Světlana a Serhij. Žijí v Brandýse nad Orlicí, ve svém domě mají krejčovství, navrhují a šijí oděvy. Do pěstounské péče přijali v roce 2016 sourozence Dominika, Vladimíra a Janu.

„Kdybych něco chtěla sama a můj muž ne, to by nešlo. Společně jsme se rozhodli, že pomůžeme cizím dětem.“

JAK JSTE DOŠLI K ROZHODNUTÍ

stát se pěstouny? „Plánovali jsme společný život s našimi dětmi a při přestavbě domu jsme počítali s tím, že budou i dále žít společně s námi. Syn ale žije v Anglii, dcera nyní v Praze. Když obě naše děti odešly, přemýšleli jsme co dál. V té době také zemřela maminka Serhije, která tu s námi žila. Přestože jsme s našimi dětmi téměř v každodenním telefonickém kontaktu, samota na nás dolehla.

Zároveň jsme si uvědomovali, že máme dostatek času a energie, abychom se ještě do něčeho pustili. Věděli jsme, že chceme pomoci dalším lidem, než se věnovat jenom sobě.

Udržovali jsme krejčovství, manžel chodil do práce. Začali jsme koukat na pořady o dětech, které potřebují nový domov a současně se nám dostal do rukou leták Hledáme rodiče.

Už si nedokážu přesně vybavit, jak jsme se rozhodli, ale bylo to nějak nezávisle na sobě. Kdybych něco chtěla sama a můj muž ne, to by nešlo. Společně jsme se rozhodli, že pomůžeme cizím dětem. I naše děti souhlasili. Myslím, že jsme se rozhodovali tak dva roky. Čtete si letáky, hledáte si informace a ono to začíná do sebe zapadat, začíná to dávat smysl,” vzpomíná Světlana na rozhodování stát se pěstouny.

SVĚTLANA A SERHIJ SI PODALI

žádost na městském úřadě a prošli úspěšně přípravou na pěstounství. Ve své žádosti uvedli, že si dovedou představit přijmout jedno až tři děti ve věku do šesti let. V případě sourozenců připouštěli i vyšší věk dětí. Krajský úřad vytypoval pro Světlanu a Serhije tříčlennou sourozenecskou skupinu dětí ve věku 11, 12 a 13 let. Protože se jednalo o starší děti, byl plánován delší horizont jejich seznamování s novou pěstounskou rodinou a byl kladen velký důraz na názor dětí.

JAK PROBÍHALO SEZNAMOVÁNÍ

s dětmi? „V březnu 2016 nám zavolali z krajského úřadu, že pro nás mají vytipované děti. A že jsou tři a trošku starší, než jsme uvedli v žádosti. Optala jsem se, zda je mezi nimi holčička, byla, tak jsem zajásala. Postupně jsme se začali s dětmi seznamovat.

Navštívili jsme je v dětském domově, brali jsme je na výlety, na návštěvy k nám domů. S dětmi jsme si padli do oka. Bylo plánováno, že děti dokončí školní docházku a během letních prázdnin přejdou k nám," vypráví Světlana.

V DUBNU 2016 PODALI SOUDU

návrh na svěření dětí do pěstounské péče. Měli již naplánované společné prázdniny s dětmi, vše se ale začalo komplikovat. Soud rozhodl v neprospěch pěstounů. Důvodem jsou nevhodné bytové podmínky pro přijetí tří dětí do péče. Jejich dům v té době procházel rekonstrukcí. Jak jste vnímali rozhodnutí soudu? „Věřili jsme, že soud rozhodne správně. Máme všechno, co děti potřebují a hlavně máme pro ně čas, pracujeme doma. K soudu jsme šli, jako že je to hotová věc. A najednou soud řešil, že náš dům není vhodný pro děti, byli jsme v šoku. Neradi na to vzpomínáme.

Je to, jako když jdete tunelem a čekáte, že už vyjdete ven, pak se ale zastavíte a nevíte, kam máte jít. Jestli zpátky, nebo dopředu. Ještě teď, když o tom mluvíme, je to pro nás těžké," vzpomíná Serhij.

„S dětmi jsme byli domluveni, že jim po soudu zavoláme. Všichni jsme se těšili na společné prázdniny. Když jsme po soudu odjížděli domů, zastavili jsme kdesi uprostřed polí, a jen jsme koukali. Opravdu jsme to nečekali. Ale rozhodli jsme se jít dál," doplňuje Světlana.

Z AVELKÉ PODPORY KRAJSKÉHO ÚŘADU

byly soudu předloženy nové podklady a děti byly do pěstounské péče Světlany a Serhije svěřeny. Jaké to je vychovávat pěstounské děti a jak reagovalo vaše okolí, že jste přijali tři děti?

„Naše vlastní děti jsme vždy vedli k samostatnosti a k tomu, aby si uměly se vším samy poradit. Aby měly svůj cíl.

Vedli jsme je k práci, k tomu, aby našly uplatnění. Ale nikdy jsme je k ničemu nenutili. Stejně tak vychováváme i přijaté děti. Je to ale složitější, jsou méně samostatné, méně cílevědomé. Často vidíme, že nejsou schopny dodělat započatou práci. Snažíme se je motivovat a chceme, aby jednou vedly samostatný život a našly svoji cestu. Aby studovaly nebo se vyučily," vypráví Serhij.

„Učí se od nás tím, že s námi žijí. Je to přirozené. Učíme děti pořádku, vedeme je k důslednosti, k dokončení věcí, které začnou dělat. Zabírá to hodně času, mnohem více než u našich vlastních dětí.

Pokud se něco nedaří, nejčastěji se radíme spolu s mužem nebo požádáme o podporu doprovázející organizaci. Dále se vzděláváme, máme spoustu knížek, využíváme vzdělávacích pobytů jak od naší doprovázející organizace, tak od krajského úřadu.

Děti se pravidelně stýkají se svojí původní rodinou. Zejména se svou starší sestrou a s babičkou. Podporujeme je v tom.

Víme, že nás naše okolí posuzuje, sleduje, ale nesetkali jsme se s většími problémy. Máme velmi dobrou zkušenost se školou, kam děti chodí a kam chodily i naše děti," pokračuje Světlana.

*„Kdo komu dává více?
Pěstouni dětem
nebo
dětí pěstounům?“*

CO VÁM PĚSTOUNSTVÍ DALO, A CO VZALO?

„Pěstounství nám dává chuť do života, máme důvod, proč ráno vstát z postele. Vzalo nám asi volný čas, kterého by bylo více. Rozhodli jsme se, už nejde jít zpátky, už tu jsou děti, musíme to dotáhnout. Ale nelitujeme tohoto času. Až bude dětem 18, když budou chtít odejít, odejdou, když ne, mohou zůstat. Naše děti odešly, už jsme to prožili, nebojíme se toho. Ale budeme rádi, když nám všechny naše děti v životě zůstanou,“ říkají Světlana a Serhij a Světlana dodává:

„Myslím, že lidé pěstouny hodně posuzují a často na ně pohlíží jako na sociální případy. Pěstouny se ale stávají většinou lidé, kteří jsou spokojeni se svým životem, a proto mohou poskytnout pomoc potřebným dětem. Možná je na místě otázka, kdo komu dává více? Pěstouni dětem nebo děti pěstounům?“

Naši známí nám říkají, že jsme ožili, že máme radost v očích. Máme radost. Pěstounství nám dalo víc, než jsme očekávali, cítíme se naplnění.“

**„Rodina je to nejdůležitější.
Pocit, že máte někoho, o koho se můžete
opřít, je nedocenitelný.“**

Sama přemýšlím o tom, že až budu mít vlastní děti, že se třeba také staneme pěstounskou rodinou. Vidím, jak to pomohlo klukům v životě, kam se dostali a kam by se možná nedostali, kdyby vyrůstali v dětském domově. Vnímám v pěstounství hluboký smysl. Kluci dostali šanci mít rodinu a žít život, jaký žít chtějí a ne do jakého se narodili.“

TO, ŽE JSEM VYRŮSTALA S „PĚSTOUNSKÝMI DĚTMI“ mi do života určitě dalo větší nadhled, tolerance a pochopení, že není všechno černobílé. Že věci, které se zdají být náročné nebo i špatné, z jiného úhlu pohledu nebo po uplynutí nějakého času, mají svůj smysl,“ říká Magdalena a sama přemýšlí o tom, že se možná jednou stane pěstounkou. Její rodiče se pěstouny stali před dvaceti lety a do rodiny se dvěma malými dětmi přibýly další dvě děti. Šestiletý Jakub a osmnáctiměsíční Roman, polorodí bratři.

V té době ještě neexistovali organizace, které doprovázejí pěstouny. Odborná podpora pěstounů a služby pro ně nebyly na takové úrovni a v takové šíři, jako jsou dnes. Nemluvilo se tolik o problémech dětí přijímaných do náhradních rodin, ani o potřebách vlastních dětí v pěstounských rodinách.

Když jste pěstoun, je důležité nezapomenout dávat dostatek pozornosti svým vlastním dětem. A to i přes to, že zrovna teď nemají problémy. Jako vlastní dítě v pěstounské rodině nepochybujete, že do ní patříte, jste přirozenou součástí bez jakékoli pochybnosti. Já to tak alespoň měla. Věděla jsem, že když se máma zlobí, tak se neboří svět, a stále mě má ráda. Myslím, že u přijatých dětí je právě veliký rozdíl v důvěře. U nich se nemůžete spolehnout na to, že vám důvěřují. Nevíte, co mají za sebou. A možná, když se na ně zlobíte, tak jim se svět opravdu boří,“ říká Magdalena.

„Jako vlastní dítě v pěstounské rodině nepochybujete, že do ní patříte, jste přirozenou součástí.“

DNESKA JE MAGDALENA DOSPĚLÁ. V době, kdy do rodiny přišly pěstounské děti jí byly čtyři roky a její bratr Štěpán byl ještě o rok a půl mladší. „My jsme kolem sebe měli vždycky spoustu dětí, bratranců a sestřenic, jsme velká rodina. Takže to, že s námi začali žít Kuba a Romča, mi připadalo vlastně zcela přirozené. Jen přibýly další dvě děti, se kterými si mohu hrát. Postupem času, jak jsme rostly, více jsme věcem rozuměly a dostávaly jsme od rodičů podrobnější informace.

Od začátku k nám jezdili babička, prababička a starší sourozenci kluků. Ti mi hned říkali ségro. Takže jsem věděla, že kluci mají svoji rodinu. A protože jejich máma a táta se o ně postarat teď nemůžou, tak se o ně stará moje máma a táta. Postupně nám rodiče vysvětlovali, že to je kvůli alkoholu a že když lidé hodně pijí, stanou se závislími a nedokáží myslet na nic jiného, ani na své děti. A myslím, že to rodiče nevysvětlovali jenom mně a Štěpánovi, ale také Kubovi a Romčovi. U nás se o všem otevřeně mluvilo. A když se někdo z nás dětí na něco optal, odpověď jsme dostaly všechny děti.

Jedna z mých prvních vzpomínek je, jak jsme jeli kluky navštívit do dětského domova. Pamatuji se, že se mi tam moc líbilo. Byla tam spousta dětí a já jim záviděla, co mají hraček. Myslím, že tam byl i bazén. Tenkrát mi to přišlo velmi zajímavé. Teď samozřejmě koukám na dětský domov jinak a vím, že pro všechny děti je lepší vyrůstat v rodině. Děti nepotřebují tisíce hraček. Potřebují pozornost a lásku.

Když k nám kluci přišli, tak Kuba si Romču hodně hlídal. Všude ho nosil. Z vyprávění vím, že Kuba byl první rok neuvěřitelně vzorný, vůbec nezlobil. Dělal všechno, co se po něm chtělo. Měl dokonale uklizené věci, ustlanou postel. Až po roce, co byl u nás, se poprvé kvůli něčemu vztekal. A naši z toho měli velikou radost, protože si uvědomili, že se Kuba u nás už cítí bezpečně a tak si může dovolit zlobit.“

Všechny děti postupně nastoupily do stejné základní školy. Rodina žila na faře v malé vesnici poblíž Pardubic. Nejdříve jsme já, Štěpán a Kuba chodili společně do školky, do stejné třídy. Pak jsme postupně nastoupili do školy, kterou jsme měli přes ulici, jenom jsme přeběhli, byla to malá vesnická škola se čtyřmi třídami. Byla to taková pohoda. Být s kluky ve škole mi připadalo úplně normální. Nevzpomínám si, že by bylo potřeba to někomu nějak více vysvětlovat. Všichni věděli, že kluci jsou u nás v pěstounské péči, ale každý je bral jako moje bratry. A já jsem je tak vždycky představovala ostatním. Doteď, když s bývalými spolužáky Kubu mluvím, mluvím o něm jako o svém bráchovi.

„Mít rodinu, která za vámi stojí v dobrém i ve špatném, není samozřejmost a ne všichni ji mají.“

MAGDALENA VYROSTLA MOBKLOPENÁ DĚTMI,

podobně starými, neustále si měla s kým hrát. A jak sama říká, nedovede si představit, co by měla navíc, kdyby u nich Jakub s Romanem nežili.

„Naopak vidím u mého nejmladšího bratra, je mladší o deset let, jak vyrůstá tak trochu sám. My už jsme všichni dospělí a Tadeášovi je dneska třináct.

Nejblíže, a to i věkem, měl Tadeáš k Romčovi. Ale ten se v jedenácti letech vrátil ke svému tátovi. Takže Tadeáš vyrůstá trošku jako jedináček. Mně vyhovovalo mít kolem sebe neustále partu dětí. Zároveň já jsem z vlastních dětí nejstarší a s příchodem Kuby jsem najednou měla toho staršího bráchu. Vzpomínám si na svoji první diskotéku, bylo mi patnáct. Rodiče mě pustili jen díky tomu, že šel i Kuba. V tomhle věku bylo skvělý mít staršího bráchu.

Díky pěstounství jsem si také uvědomila, že mít rodinu, která za vámi stojí v dobrém i ve špatném, není samozřejmost a ne všichni ji mají. A že rodina je to nejdůležitější. Pociť, že máte někoho, o koho se můžete opřít, je nedocenitelný.“

JAKUB A ROMAN ZŮSTALI V KONTAKTU se svojí původní rodinou. Kluci jsou polorodí bratři, mají stejnou matku a každý jiného otce. Roman ve svých jedenácti letech odešel ke svému tátovi a jeho nové partnerce. „Někdy to ale nebylo snadné. Kluci se na ně vždycky moc těšili a oni třeba někdy nepřijeli, přestože byla jejich návštěva domluvená. To pro mě bylo vždycky nepochopitelné. Ale kluci na ně nikdy nezanevřeli.

Složitě bylo období, kdy s Kubou v pubertě začaly problémy. Je velmi náročné, když vidíte svoje rodiče smutné. Kvůli tomu, co Kuba vyváděl. Odstěhoval se od nás, když mu bylo osmnáct, chvíli jsem o něm neměla žádné zprávy. Naši opakovaně dávali Kubovi vědět, že ho mají pořád rádi a až bude chtít, může se vrátit. Postupně jsme se s ním začali zase potkávat.“

JAKUB MÁ PŘÍTELKYNĚ, ČEKÁJÍ MIMINKO, žijí v domku, který reno-

vují. Se svojí pěstounskou rodinou zůstává i nadále v kontaktu. „Čím jsme starší, tím více se naše vztahy utužují. Potkáváme se, oba kluci nás navštěvují i s jejich přítelkyněmi. I v dospělosti je pro ně velmi důležité, že mají rodinu, na kterou se můžou spolehnout. Když měl Kuba problémy, vždycky mohl zavolat našim a ti mu pomohli. Vidím to u sebe, i když jsem dospělá, stále potřebuju mít blízkého člověka, na kterého se můžu obrátit, když něco nevím. A to děti, které vyrostly v dětském domově často nemají. Pěstounem jste sice do 18ti let věku dítěte, ale myslím, že tak to není.

Pěstounské děti vám zůstávají napořád. Když vytvoříte s někým vztah, tak ten vztah nemůže přestat existovat. Pěstounství není zaměstnání, které končí zletilostí přijatých dětí. Myslím, že moji rodiče budou teď pro Kubovo dítě babičkou a dědou. A to mi připadá naprosto v pořádku. Sama přemýšlím o tom, že až budu mít vlastní děti, že se třeba také staneme pěstounskou rodinou. Vidím, jak to pomohlo klukům v životě, kam se dostali a kam by se možná nedostali, kdyby vyrůstali v dětském domově. Vnímám v pěstounství hluboký smysl.

Kluci dostali šanci mít rodinu a žít život, jaký žít chtějí a ne do jakého se narodili.“

Kdo jsou to PĚSTOUNI?!

MÁM PŘED SEBOU ÚKOL,
který není úplně snadný.

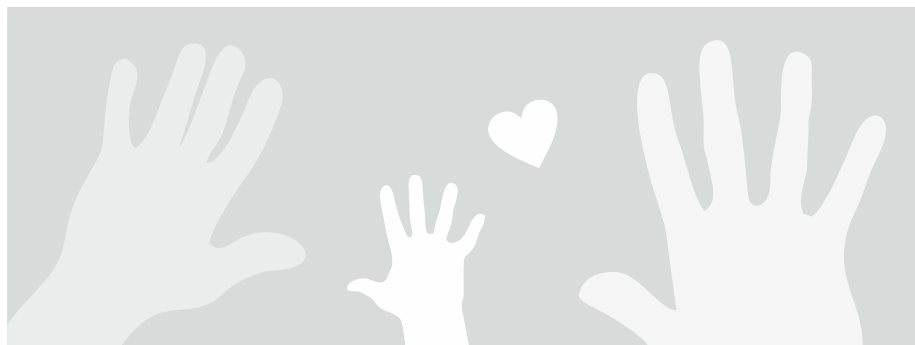
Jak napsat, co je to pěstounství a kdo jsou to vlastně ti pěstouni, a přitom nenu-
dit. Z jakého konce o pěstounské péči
začít? Hodil by se alespoň vtip o pěstou-
nech ve stylu „Potkal pěstoun pěstouna,
a ten mu povídá....“ . Já ale vlastně žádný
neznám. A tak se ptám, jak to, že povolá-
ní učitel, policajt, instalatér nebo doktor
včetně jeho specializací si vtip dávno
vysloužil a pěstoun nic? Důvody si můžu
jen domýšlet. Je to tím, že pěstounství
v České republice není bráno jako povolá-
ní? Nebo že široká veřejnost moc neví,
co jsou to ti pěstouni vlastně zač?

Nebo že by pěstouni byli ve společnosti
tak vysoce ceněni, že se na ně vtipy nedě-
lají, protože se to prostě nehodí. A tak
pěstoun může po humoristické stránce
závidět blondýnám a doufat, že třeba
jednou...

POKUD JE PREMISA O TOM,
že o pěstounství v Česku stále
mnoho nevíme, pravdivá, pojďme se
společně podívat na pěstounství více
zblízka. Tak za prvé, pěstoun je živá
bytost. Dokonce je to člověk jako každý
jiný! Když jsem byla před dávnými lety
na mém prvním setkání pěstounů, byla
jsem zaskočena tím, že většina žen byla
prostorově výraznější a muži měli plno-
vous a ruce plné mozolů.

Později jsem pochopila, že v rodině s více
dětmi se hodně vaří a tatínkové často
něco spravují. A jak krásně říká jedna
paní pěstounka: „široké boky, široké
srdce“. Večer se pak sedělo a hrálo na ky-
taru a já se zatajeným dechem poslou-
chala úžasné vyprávění normálních lidí.
I dříve, když ještě nebyly organizace,
které se o pěstouny starají a mimo jiné
pro ně pořádají setkávání a vzdělávání,
tak se někteří pěstouni pravidelně schá-
zeli ve svépomocných skupinách, aby si
při kávě vyprávěli o tom, kde je nějaká
zajímavá přednáška a kdo četl poslední-
ho „Matějčka“. Také si, i díky společnému
sdílení, přicházeli na to, že se přijaté děti
vyvíjejí a chovají odlišně, než jak to znají
od svých vlastních dětí. Ze společných
sedánek si tak mnohdy odnášeli uklidně-
ní, že za tím nevězí jejich špatná výchova,
ale minulost dítěte a jeho špatná zkuše-
nost s dospělými.

PĚSTOUNI TAKÉ BRZY PO-
CHOPILI, že děti potřebují znát
své kořeny, a že s dítětem přijímají i jeho
biologickou rodinu, protože se jedná
o dvě spojené nádoby a „jejich“ děti
nespadly z nebe. Od té doby uplynulo
skoro 20 let. V současné době, na rozdíl
od dob pěstounského pravěku, pěstoun
pobírá od státu pravidelnou odměnu,
která se mu započítává i do odpracova-
ných roků pro výpočet důchodu.

Je také minimálně jednou za dva měsíce v kontaktu s odborným pracovníkem své doprovázející organizace. Služba „doprovázení pěstounů“ mimo jiné zajišťuje pěstounským rodinám odbornou pomoc včetně pomoci při kontaktu s biologickou rodinou dítěte a také bezplatné vzdělávání na míru, aby si pěstoun na dnes již známé věci o potřebách dětí v náhradních rodinách nemusel přicházet sám. Už také nevzniká jako dříve tolik rodin pěstounů s přijatými dětmi přesahující číslo šest a více. Jsou kolem nás spíše pěstounské rodiny, které se starají kromě vlastních dětí třeba jen o jedno dítě a při tom chodí do práce.

A PROČ VLASTNĚ BÝT PĚSTOUNEM?

Na to mi kamarádka Dana odpověděla: „Víš, je to sice hodně starostí, ale naučila jsem se spoustu nových věcí. Taky jsem se musela změnit já. Jsem daleko více trpělivá a díky dětem, které k nám přišly, jsem mohla nahlédnout i do života jejich rodin a být tolerantnější a chápavější. A za to jsem vděčná a moc za to děkuji.“ Měla jsem čest jako sociální pracovník poznat řadu pěstounů tenkých, tlustých, malých, vysokých i tak akorát. A věřte, že o postavě a plnovousu to není, ale o šířce vašeho srdce ano.

Johana Mertová
autorka fejetonu

JAK

se člověk stane pěstounem?

JAKÁ

je cesta k pěstounství?

JAKÉ

je to přijmout do své rodiny pěstounské dítě?

JAKÉ

je to být vlastním dítětem v pěstounské rodině?

10 ŽIVOTNÍCH PŘÍBĚHŮ A POHLEDŮ NA PĚSTOUNSTVÍ

*„Děkuji Helče, panu Petrovi, paní Gabriele, paní
Heleně, paní Michaele, Katce, paní Marii, Olze,
manželům Světlaně a Serhijovi a Magdaleně
za ochotu sdílet svůj příběh,
za důvěru a otevřenost.
Bylo mi ctí a potěšením.“*

Martina Šťastná, autorka textů

Texty: Martina Šťastná
Fotografie: Tereza Dostálová, soukromý archiv pěstounských rodin
Grafický návrh a sazba: Kristýna Mrázková
Tisk: Tiskárna fronte s.r.o.

Vydal: Pardubický kraj v roce 2020

Pardubický kraj

